

Latvijas Zinātņu akadēmija

EDMUNDA LUKEVICA VĀRDBALVA 2025

PH.D. RENĀTE VAISGERBERGA

LZA un LOSI Attīstības fonda Edmunda Lukevica balva 2025. gadā piešķirta Ph.D. **Renātei Vaisgerbergai** (Latvijas Organiskās sintēzes institūts, LOSI) par darbu "Fluormetilēngrupas pārneses reaģentu izstrāde", kas izstrādāts LZA korespondētājlocekļa J. Velika vadībā.

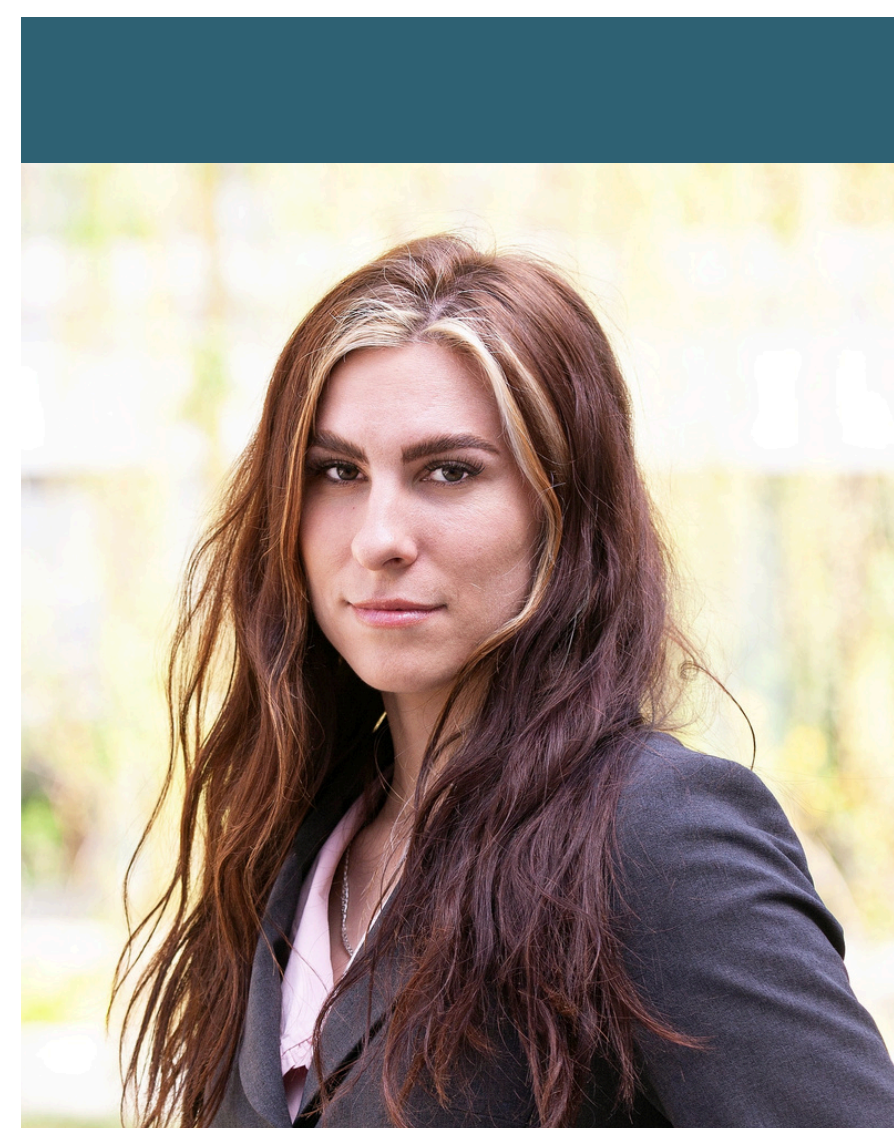
Dr. Renāte Vaisgerberga strādā Latvijas Organiskās sintēzes institūtā kopš 2015. gada. Bakalaura, maģistra un doktora grādus Renāte ieguvusi Rīgas Tehniskajā universitātē.

Iesaistoties zinātniskajā darbībā Dr. Jāņa Velika vadītājā grupā, Renāte Vaisgerberga pievērsās organiskās sintēzes metodoloģijas pētījumiem, precīzāk, fluormetilēnatlikuma ievadīšanas iespējām organisko savienojumu molekulās.

Lai gan fluora atomu jau patlaban varam sastapt katras piektās aktīvās farmaceitiskās vielas struktūrā, sintēzes metožu klāsts tā ievadīšanai joprojām ir stipri ierobežots, un bieži vien iekļauj agresīvu un piesārņojošu reaģentu izmantošanu. Līdz ar to ir saprotama Dr. Vaisgerbergas pētījumu aktualitāte un to ietekme uz organiskās sintēzes metodoloģijas attīstību.

Renātes Vaisgerbergas doktora disertācijas saturs ir atspoguļots septiņās zinātniskās publikācijās, jaunā zinātniece ir uzstājusies ar ziņojumiem vairākās zinātniskās konferencēs.

Šobrīd Dr. Vaisgerberga turpina darbu Latvijas Organiskās sintēzes institūta Organiskās sintēzes laboratorijā un patstāvīgi vada pētniecības projektu "Novel source towards challenging monofluorocarbene".

Edmunds Lukevics (1936– 2009) bija latviešu ķīmiķis, silīcijorganisko un germānijorganisko savienojumu ķīmijas pamatlicējs Latvijā, pasaulē nozīmīgs ar ieguldījumu IVa grupas elementorganisko savienojumu ķīmijā. Līdztekus jau minētajiem virzieniem viņa pētnieciskās intereses ietvēra silīcijorganisko un germānijorganisko savienojumu bioloģiskās aktivitātes pētījumus, kā arī kodolmagnētiskās rezonanses spektroskopiju, fāzu pārneses katalīzi, ultraskaņas pielietojumus elementorganiskajā ķīmijā u.c. E. Lukevics saņēmis Gustava Vanaga balvu (1986), LZA Lielo medaļu (1996) un Ministru kabineta balvu (2004). Balvu iedibināta 2024. gadā un to pasniedz jaunajiem zinātniekiem par izcilu promocijas darbu, kas izstrādāts kādā no Latvijas Organiskās sintēzes institūta Pētnieciskajā stratēģijā definētajām pētniecības jomām.